INFORMATIE
BEVEILIGINGS
DIENST

Webinar Gestructureerde aanpak verhogen beveiligingsbewustzijn

April 2020

Ger Lütter en Frits Grotenhuis, adviseurs IBD

VNG Realisatie

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Inhoud van dit webinar

- Waarom is IB-bewustzijn zo belangrijk?
- Waardoor wordt het IB-bewustzijn bepaald?
- Welke fasen van IB-bewustzijn zijn er te onderscheiden?
- Hoe pak je verhogen IB-bewustzijn gestructureerd aan?
- Vertaling naar de praktijk
- Checklist en tips
- Ruimte voor vragen (ook tussendoor)

INFORMATIE
BEVEILIGINGS
DIENST

De mens is de zwakste schakel

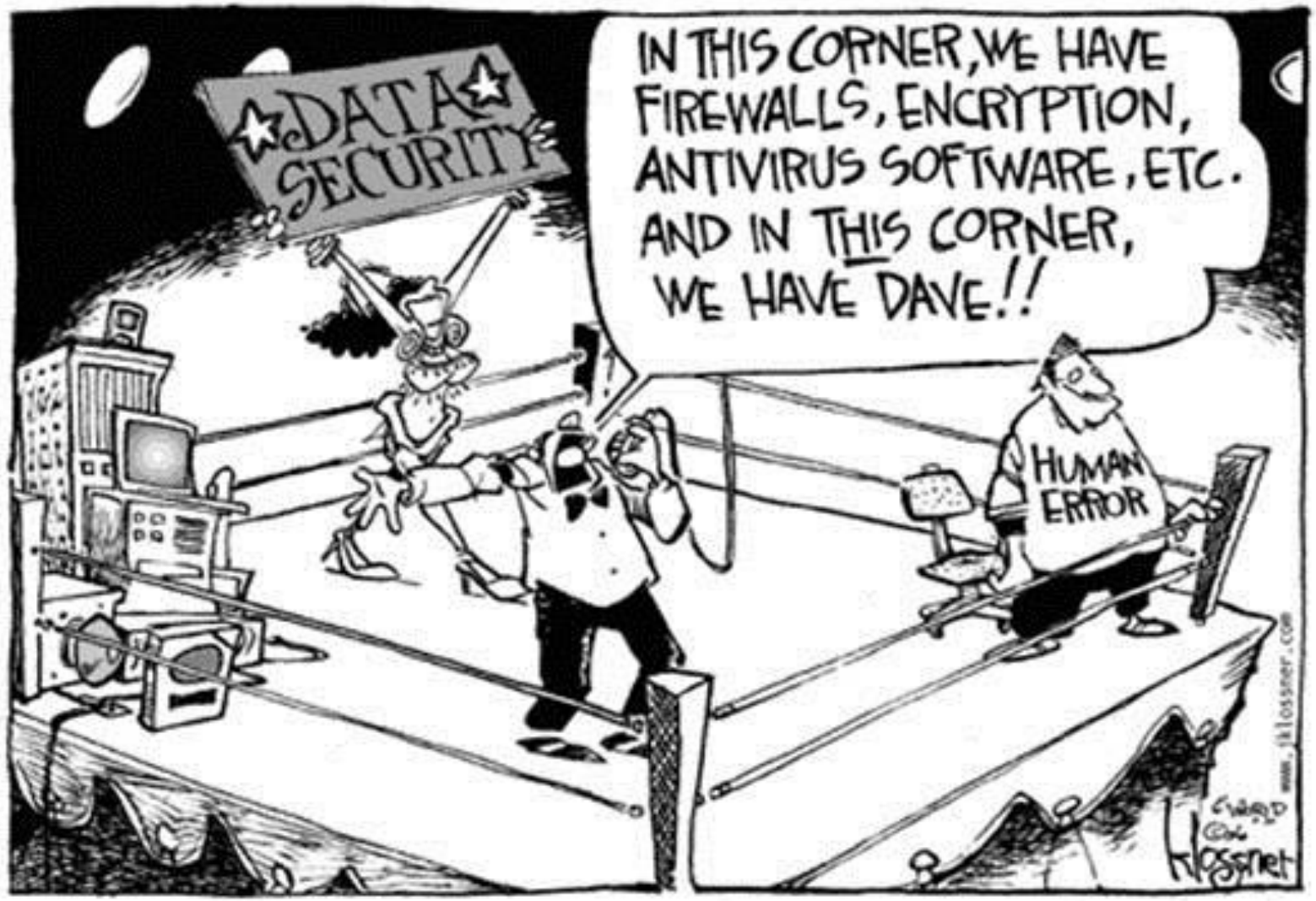

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Beveiligingsbewustzijn

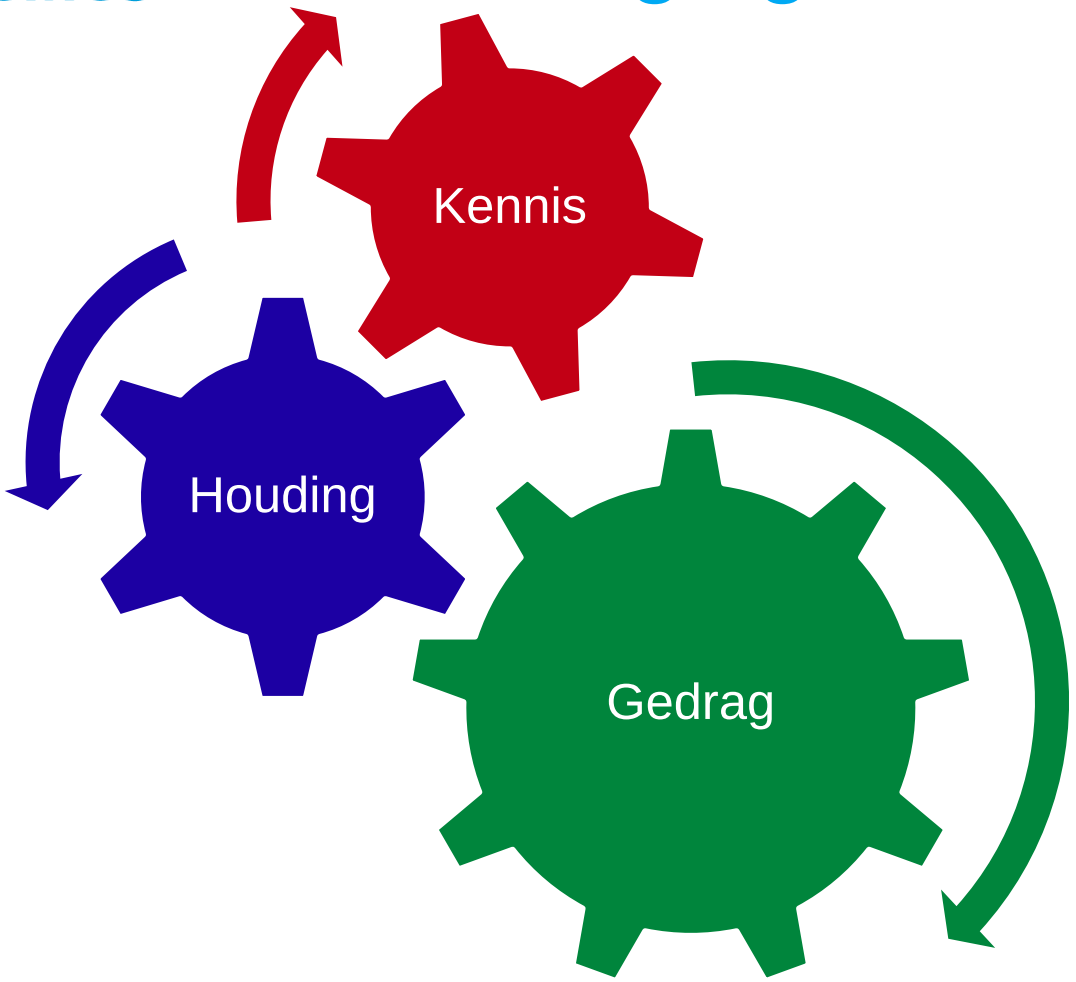

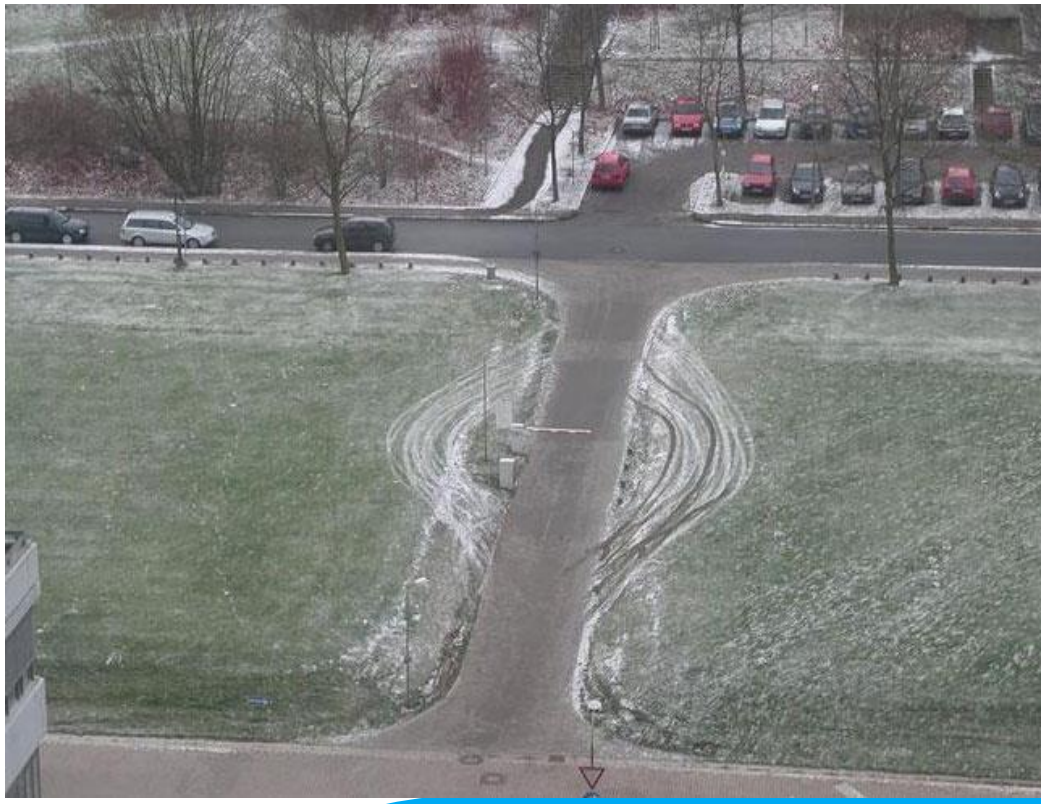

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

ORGANISATIECULTUUR

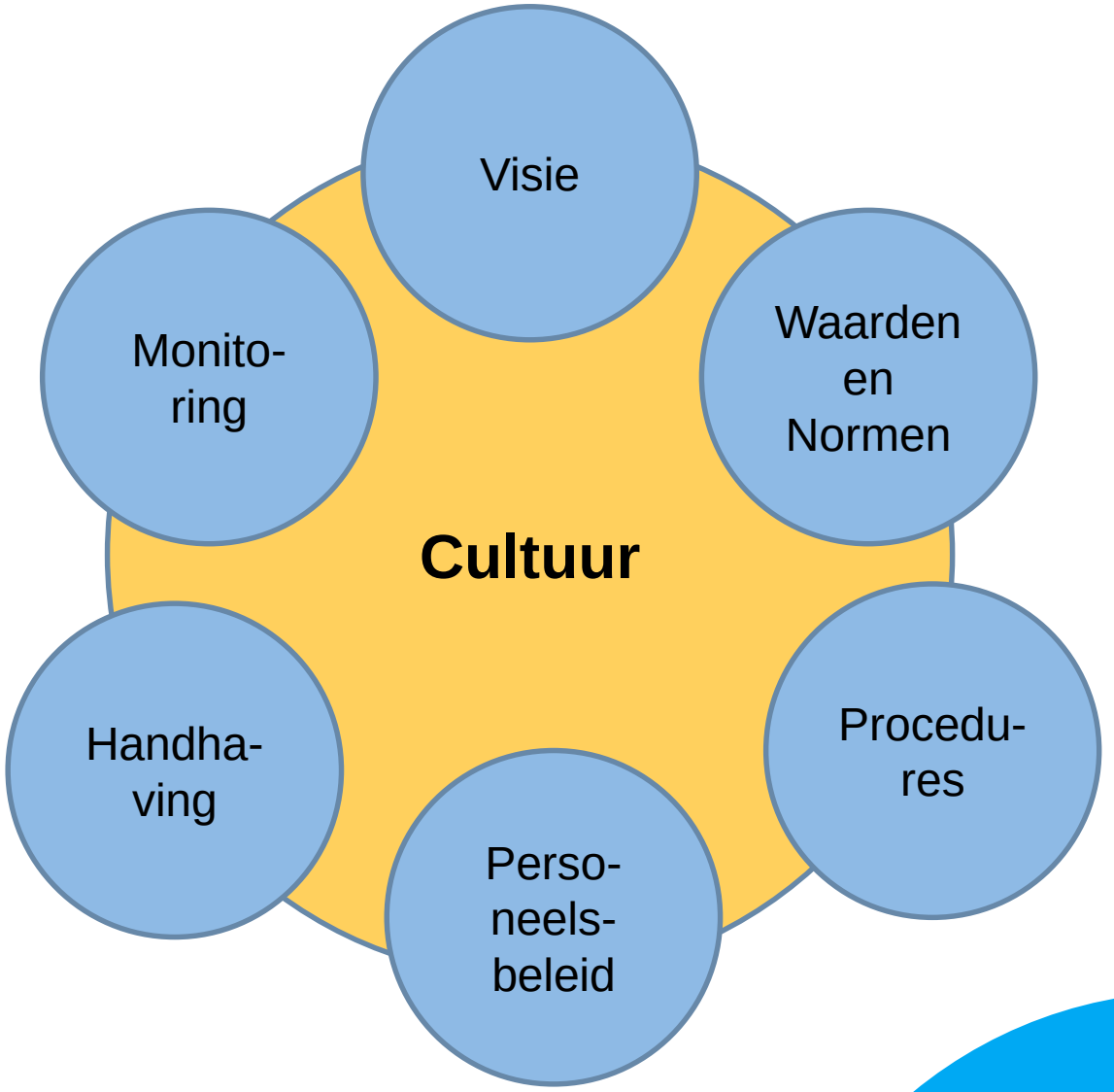

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Fasen van bewustzijn

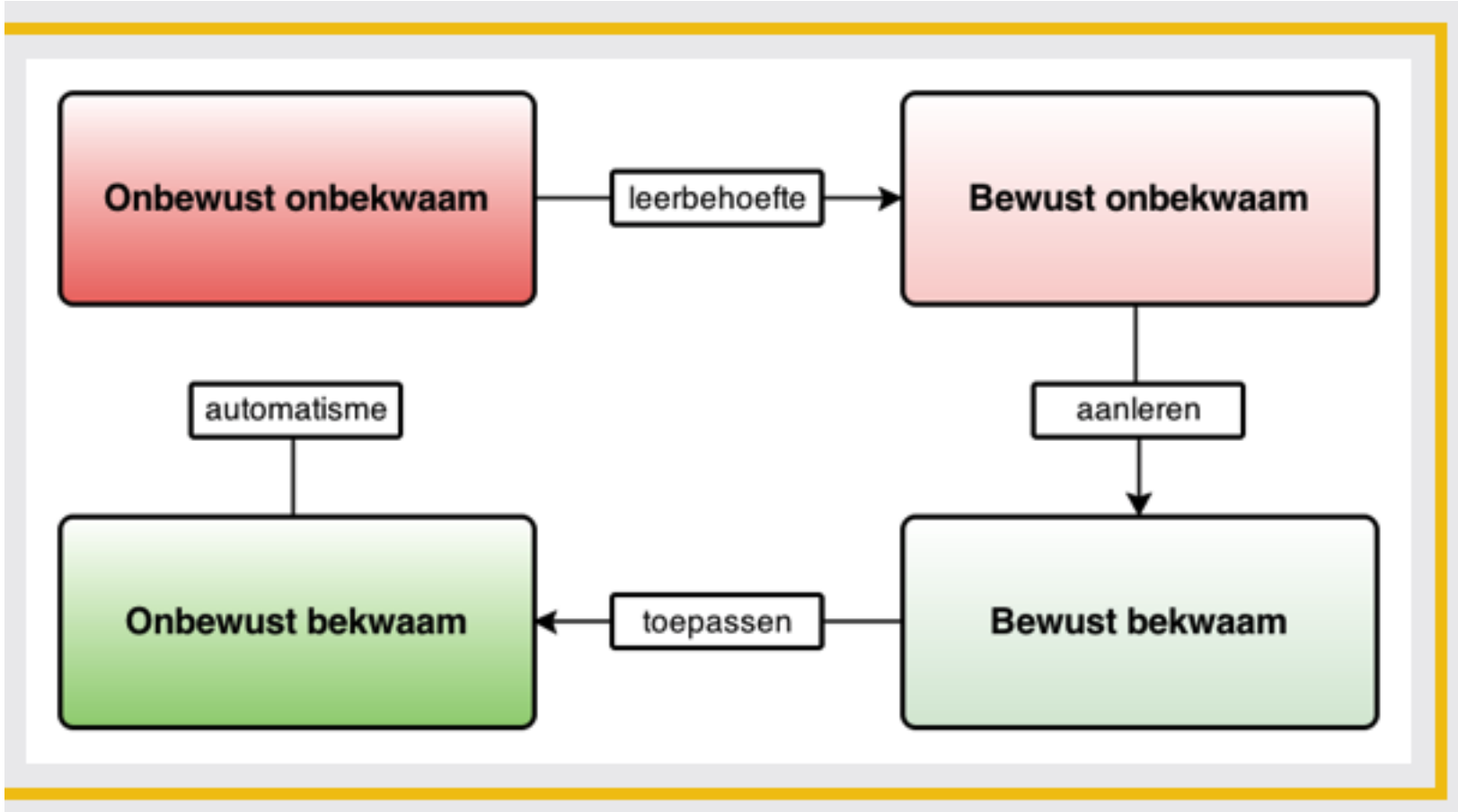

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Meten is weten

Hoe bewust zijn medewerkers bij de start van het traject?

- Enquête
- Interviews
- Mystery Guest
- Phishing Mails

Hoe maak je veranderingen concreet?

- Herhalen
- Gebruik meetindicatoren

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Meetindicatoren (voorbeelden)

- Aantal datalekken dat wordt gemeld
- Aantal beveiligingsincidenten in bepaalde periode
- Aantal keren dat geklikt wordt op (georganiseerde) phishing-link
- Aantal keren dat een phishing-mail als beveiligingsincident wordt gemeld
- Aantal incidenten met mobiele apparatuur
- Aantal verzoeken om wijziging van wachtwoorden
- Aantal medewerkers dat geen geheimhoudingsverklaring heeft ondertekend
- Aantal computers dat na verlaten van de werkplek niet vergrendeld is
- Aantal medewerkers dat aan het eind van de werkdag een ‘clear desk’ achterlaat

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Gestructureerde aanpak

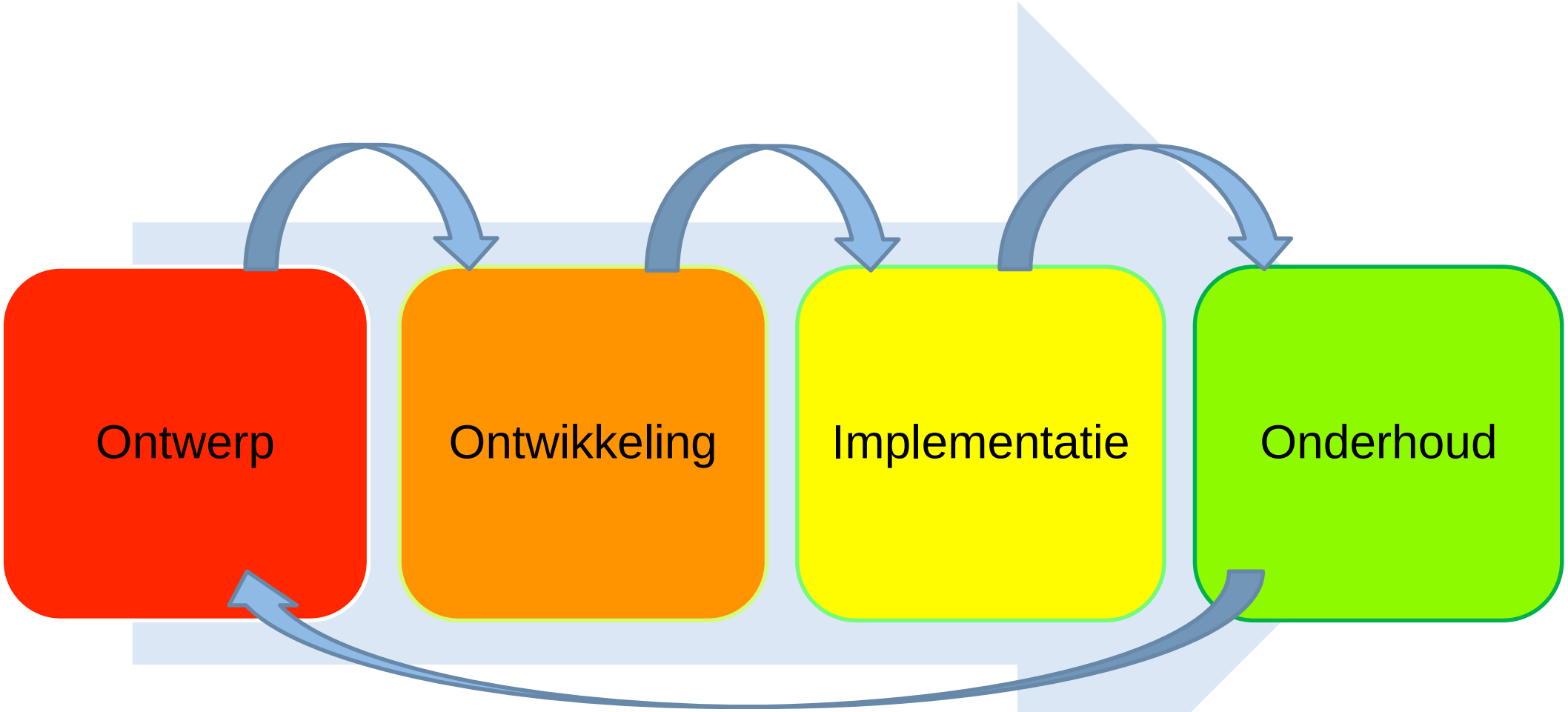

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Middelen

Online	Hybride	Offline
E-mail	Scenario's, Oefeningen	Trainingsessies
Video's	Verhalen met goed gedrag	Flyers FAQ's
Serious games	Beloningen, competities	Workshops
Webinars	Tip sheets	Lunchbijeenkomsten
Online trainingen	Nepaanvallen	Posters
Intranet, social media		

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Voorbeeldcasus Handreiking

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Gestructureerde aanpak bij uw gemeente

Organisatie bij de gemeente (deel 1)	Van toepassing?	Heeft aandacht nodig?	Actiehouder
• Er is een plan van aanpak.			
• Iemand binnen de organisatie is verantwoordelijk voor beveiligingsbewustzijn.			
• Er zijn voldoende middelen (geld, tijd, capaciteit) beschikbaar.			
• Er is zichtbare betrokkenheid van leidinggevenden.			
• HRM is direct betrokken bij beveiligingsbewustzijn.			
• Communicatie(adviseur) is direct betrokken bij beveiligingsbewustzijn.			
• Processen opgesteld voor bij indiensttreding.			
• Processen opgesteld voor bij uitdiensttreding.			

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

structurele aanpak bij uw gemeente

Organisatie bij de gemeente (deel 2)	Van toepassing?	Heeft aandacht nodig?	Actiehouder
• Bewustwordingscampagnes zijn structureel van karakter.			
• Alle medewerkers worden periodiek bewust gemaakt door; online trainingen, bijeenkomsten, video's of andere vormen van bewustwordingscampagnes.			
• Gebruik van een Leermanagementsysteem (LMS).			
• Met enige regelmaat wordt gecontroleerd op onveilig gedrag (phishing-test, mystery guest, security walks, aantal verzoeken tot wachtwoordwijziging, etc.)			
• Op het moment dat iemand onveilig gedrag vertoont, dan is de kans groot dat die persoon erop wordt aangesproken.			

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

12 tips om mee naar huis te nemen

Zie checklist →

1. Voer jaarlijks een phishing-test uit.
2. Laat een mystery guest verkennen hoe ver die kan binnendringen.
3. Voer een security walk uit en maak foto's.
4. Maak gebruik van actuele beveiligingsincidenten uit het nieuws.
5. Analyseer beveiligingsincidenten die hebben plaatsgevonden.
6. Claim een plek op het intranet of in de nieuwsbrief.
7. Dwing veilig gedrag technisch af. Bijvoorbeeld door sterk wachtwoordbeleid, twee-factor authenticatie, automatische schermvergrendeling, etc.
8. Dwing veilig gedrag organisatorisch af. Bijvoorbeeld met functiescheidingen, vier-ogenprincipe, etc.
9. Wijs ambassadeurs aan bij iedere afdeling.
10. Speel de IBD-crisisgame binnen de organisatie en koppel de geleerde lessen aan de eigen organisatie.
11. Speel de Privacy Pubquiz van de IBD en koppel dit aan een kennissessie over privacy en de AVG.
12. Maak handig gebruik van bestaande bewustwordingscampagnes, een overzicht hiervan is te vinden op de website.

INFORMATIE
BEVEILIGINGS
DIENST

Tip uit het veld

Een reep voor elke melder van een beveiligingsincident

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

Nuttige links

- https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/product/handreiking-verhogen-bewustzijn-informatiebeveiliging/
- https://www.informatiebeveiligingsdienst.nl/overzicht-bewustwordingscampagnes/
- https://www.securityforum.org/research/from-promoting-awareness-to-embedding-behaviours/
- http://people.umass.edu/aizen/index.html
- https://www.enisa.europa.eu/publications/cyber-security-culture-in-organisations

INFORMATIE BEVEILIGINGS DIENST

INFORMATIE
BEVEILIGINGS
DIENST

Nassaulaan 12
2514 JS Den Haag

CERT: 070 204 55 11 (9:00 – 17:00 ma – vr)
CERT 24x7: Piketnummer (instructies via voicemail)

info@IBDGemeenten.nl / incident@IBDGemeenten.nl

VNG
Realisatie